

Respons

Kamerun: Homoanklager i avisa *L'anecdote* januar 2006

Problemstilling/spørsmål:

- Er det blitt tatt ut tiltale mot noen av dem som stod på listen publisert i *L'anecdote*?
- Det er blitt hevdet at det finnes bevis for at disse personene har hatt sex med andre menn. Vet man noe om hva slags beviser det er snakk om?
- Har de som stod på listen møtt problemer i ettertid av publiseringen? I så fall hvilke?
- Hvordan er situasjonen for dem som var på listen nå?
- Det finnes personer som hevder at de har vært delaktige i å finne beviser på at disse 50 personene har hatt seksuelle forhold til menn. Vet man noe om hvordan avisene mener å ha fått kjennskap til at personene på listen hadde hatt sex med menn?
- Vet man noe om eventuelle menn som personene på listen skal ha hatt sex med har blitt utsatt for reaksjoner?
- Det finnes personer som opplyser at de har hatt sex med dem som stod på denne listen. De frykter nå at de som stod på listen vil drepe dem, for å forhindre at de forteller om det som har skjedd i media. Vet man om noe slikt har skjedd?

Er det blitt tatt ut tiltale mot noen av dem som stod på listen publisert i *L'anecdote*?

Etter en gjennomgang av tilgjengelig avisstoff fra Kamerun, har vi ikke funnet informasjon om at noen av personene som ble nevnt på listen publisert i *L'anecdote* er blitt etterforsket eller straffeforfulgt for homoseksuelle handlinger i etterkant.¹

¹ Tilgjengelig avisstoff er her å forstå som relevante artikler tilgjengelige på to nettsteder. Det første nettstedet er Behind the Mask (se www.mask.org.za), et sørafrikansk nettsted med fokus på homofiles situasjon i afrikanske land som videreformidler en del artikler fra lokal og internasjonal presse under egne landinformasjonssider. Det andre nettstedet er AllAfrica (www.allafrica.com), en database som samler artikler publisert i engelsk- og franskspråklige afrikanske nettaviser. Her ble det gjort søk i databasen 5. november 2008 på søkestrengene "homo", "homosexuel" og "L'anecdote", avgrenset til artikler publisert i franskspråklige kamerunske nettaviser, og videre på "homo" og "gay" i engelskspråklige kamerunske nettaviser.

Det er blitt hevdet at det finnes bevis for at disse personene har hatt sex med andre menn. Vet man noe om hva slags beviser det er snakk om?

Ifølge en artikkel fra den engelskspråklige avisen *The Post* i Kamerun (Nsom & Skaehr 2006) hevdet de som sto bak listen i *L'anecdote* opprinnelig at de hadde videobevis, men det opplyses ikke noe konkret informasjon om hva som eventuelt er avbildet på videoen det henvises til. I en artikkel publisert i samme avis etter at dom var falt i injurierettssaken mot redaktøren i *L'anecdote* (Atatah & Skaehr 2006), opplyses det at det ikke ble lagt fram videobevis, men derimot et udatert lydopptak av en telefonsamtale hvor en anonym kilde beskyldte én av de femti på lista (Gregoire Owona, Minister Delegate at the Presidency of the Republic in charge of Relations with the Assemblies) for å ha hatt et forhold til en annen mann. Redaktøren i *L'anecdote* innrømmet også for retten at opptaket av telefonsamtalen ikke kunne regnes som noe bevis.

I de sakene hvor det er kjent at kamerunske myndigheter straffeforfølger menn for homoseksuelle handlinger, er mennene blitt tvangsmessig utsatt for ydmykende såkalte medisinske undersøkelser. Human Rights Watch har fordømt dette i et åpent brev til Kameruns justisminister rundt den såkalte Yaoundé 11-saken:

[...] these men now face a further invasion of their physical privacy in the form of forced anal examinations. In our discussions with colleagues in Cameroon, we have learned that the Prosecutor's Office has ordered the men to undergo a medical examination, in the belief that such a test would prove definitively whether the men have engaged in homosexual conduct. This treatment, in its intrusiveness and invasiveness, amounts to cruel and inhuman treatment – a violation not only of the ICCPR but of the UN Convention Against Torture, to which Cameroon acceded in 1987 (HRW 2005).

Slike undersøkelser blir gjort på personer som er formelt anklaget av kamerunsk politi/rettsvesen for å ha gjort homoseksuelle handlinger og som er varetektsfengslet og under etterforskning.

Har de som stod på listen møtt problemer i ettertid av publiseringen? I så fall hvilke?

Ifølge en artikkel i *Le Quotidien Mutations* ble det hevdet i en artikkel i *L'anecdote* 25. september 2006 at president Paul Biya fjernet fire ministre for å "jage ut perverse" som var med på *L'anecdotes* liste over mektige homofile i januar samme år. Disse påstandene ble imidlertid avvist som tendensiøse av journalisten i *Le Quotidien Mutations* (Deutchoua 2006). Utover dette, er det ikke rapportert i kamerunsk presse om at noen av personene som var oppført på listene har møtt problemer.

Hvordan er situasjonen for dem som var på listen nå?

Det finnes ikke noe tilgjengelig kildemateriale om forholdene til personene som er blitt nevnt på disse listene. Men som nevnt ovenfor, er det ikke rapportert i lokale medier at de har møtt problemer i etterkant av publiseringen.

Det finnes personer som hevder at de har vært delaktige i å finne beviser på at disse 50 personene har hatt seksuelle forhold til menn. Vet man noe om hvordan avisene mener å ha fått kjennskap til at personene på listen hadde hatt sex med menn?

Ingen av utgiverne av *L'anecdote*, *Nouvelle Afrique* eller *La Météo* har kunne legge fram noe bevis for påstandene sine i injuriersakene som har fulgt publiseringen av disse listene. Det er dermed sannsynlig at de har basert dem på rykter.

Vet man noe om eventuelle menn som personene på listen skal ha hatt sex med har blitt utsatt for reaksjoner? Det finnes personer som opplyser at de har hatt sex med dem som stod på denne listen. De frykter nå at de som stod på listen vil drepe dem, for å forhindre at de forteller om det som har skjedd i media. Vet man om noe slikt har skjedd?

Det foreligger ingen rapporter om slike represalier. Vi understreker at hvis slike represalier skulle forekomme, forutsetter det at påstandene om at de som er nevnt på listene skal være homofile er sanne – og det er lite som tyder på det (se ytterligere kommentarer nedenfor).

Kommentarer

Etter å ha lest gjennom mye av pressedekningen av denne saken i engelsk- og franskspråklig kamerunsk presse, er Landinfos hovedinntrykk at “avsløringen” av lister over påståtte mektige homofile innenfor Kameruns elite i begrenset grad handler om det homofile miljøet i Yaoundé. “Skandalen” må sees i sammenheng med kameruneres generelt anstrengte forhold til landets elite, som allment anses å være gjennomkorrumpert og grådig. *L'anecdotes* “eksponering” av homoseksuelle blant rike og mektige later primært til å være ment å vise hvor korrumperte og fordervede disse er – at det umoralske profesjonelle livet deres har en tilsvarende umoralsk privat side. Det er blitt påpekt i kamerunsk presse at denne typen beskyldninger er effektive virkemidler for å sverte rivaler i intern politisk maktkamp, og at trusler om å avsløre noen som homofil har vært brukt av journalister for å presse penger av politikere (Tchakounte 2008). Videre har det kamerunske journalistforbundet uttalt seg svært fordømmende om “avsløringene” og kritisert journalistene som sto bak dem i kraftige ordelag (Lingo 2006). Organisasjonen Reporters Without Borders beskrev sakens dekning slik i sin rapport for 2006:

The year 2006 has been one in which the Cameroon press has been put in every shade of bad light. From the start of January, it was badly shaken by the case of the “homosexuals of the Republic”, which caused rifts and provoked disgust within the profession. On the pretext of serving “public health” in a country where homosexuality is a crime, low circulation newspapers chose to splash an alleged list of “deviant” public figures, appointed to positions of responsibility as a result of alleged “favours”. Quoting “reliable sources” (but always anonymous) and “concurring accounts” (but above all exaggerated), the alleged news put out by these papers was essentially a collection of rumours and vilification in extremely bad taste. If the objective of the editors was to bring in revenue for their companies, then the success was total. But unsurprisingly, several people targeted in this way took legal action against La Météo, l’Anecdote and Nouvelle Afrique (RWF 2007).

Utgiveren av *L'anecdote*, Jean Pierre Amougou Belinga, er sammen med andre ansvarlige i avisa dømt for injurier i sakens anledning (Tchakounte 2006). Videre er ansvarlig utgiver for

Nouvelle Afrique, Biloa Ayissi, er dømt til seks måneders ubetinget fengsel for injurier mot én av personene på lista publisert i avisa (Belibi 2008). Også utgiveren av *La Météo*, Dieudonné Mveng, er dømt for injurier (Ndong 2006).

I den grad denne pressesaken har fått konsekvenser for homomiljøer i Yaoundé eller andre steder i Kamerun, så foreligger det ikke informasjon som tilsier at noen av personene på de publiserte listene (eller andre med forbindelser til dem) er blitt straffeforfulgt for å ha hatt sex med noen av samme kjønn. Det finnes imidlertid flere andre eksempler på at myndighetene straffefølger personer for sex med andre av samme kjønn (se HRW 2005, Foikoukom 2008, Azebaze 2006).

Det som imidlertid er viktig å understreke er at den tendensiøse pressedekningen høyst sannsynlig har sendt et svært tydelig signal til Kameruns homomiljøer om at negative og direkte hatske holdninger til homoseksualitet er høyst levende i brede lag av Kameruns befolkning, på alle sosiale nivåer.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser²

Skriftlige kilder

- Atatah, Clovis (2006). Allegations of high-level gay practices rock Yaounde. *The Post* [Buea], 3. februar. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200602030737.html> [lastet ned 5. november 2008]
- Atatah, Clovis & Skaehr, Chantal-Fleur (2006, 3. februar). Jailed L'anecdote publisher appeals. *The Post* [Buea]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200603061020.html> [lastet ned 5. november 2008]
- Azebaze, Alex Gustave (2006, 21. februar). Des présumés homosexuels à Kondengui. *Le Messenger* [Douala]. Tilgjengelig fra <http://fr.allafrica.com/stories/200602220683.html> [lastet ned 5. november 2008]
- Belibi, Jean Francis (2008, 4. august). Rebelote – Six mois de prison ferme pour Biloa Ayissi. *Le Quotidien Mutations* [Yaoundé]. Tilgjengelig fra <http://fr.allafrica.com/stories/200808041831.html> [lastet ned 5. november 2008]
- Deutchoua, Xavier Luc (2006, 28. september). Gouvernement, des clés pour comprendre. *Le Quotidien Mutations* [Yaoundé]. Tilgjengelig fra <http://fr.allafrica.com/stories/200609280910.html> [lastet ned 5. november 2008]

² Kildelista inneholder ikke bare kildemateriale som er sitert i responsen, men også artikler fra kamerunske medier som er nyttige som bakteppe for saken.

- Foimoukom, Honoré (2008, 16. januar). 3 Camerounais condamnés pour homosexualité. *Le Messenger* [Douala]. Tilgjengelig fra <http://fr.allafrica.com/stories/200801160746.html> [lastet ned 5. november 2008]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2005, 30. november). *Letter to the Minister of Justice of Cameroon*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <http://hrw.org/english/docs/2006/01/03/camero12355.htm> [lastet ned 5. november 2008]
- Ketchateng, Jean Baptiste (2008, 23. juli). Top 50 – Un "homo" dénonce des manipulations. *Le Quotidien Mutations* [Yaoundé]. Tilgjengelig fra <http://fr.allafrica.com/stories/200807230980.html> [lastet ned 5. november 2008]
- Lingo, Célestin (2006, 16. februar). Les "Listes" des homosexuels: le point de vue de l'UJC. *Le Messenger* [Douala]. Tilgjengelig fra <http://fr.allafrica.com/stories/200602160526.html> [lastet ned 5. november 2008]
- Ndong, Thierry (2006, 21. april). Moukoko Mbonjo contre La Météo: Le "père des listes" condamné malgré ses excuses publiques. *Le Messenger* [Douala]. Tilgjengelig fra <http://fr.allafrica.com/stories/200604210642.html> [lastet ned 5. november 2008]
- Nsom, Kini & Skaehr, Chantal-Fleur (2006, 27. februar). Court poised to watch video evidence on homosexuality. *The Post* [Buea]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/200602271235.html> [lastet ned 5. november 2008]
- RWF (2007). *Cameroon – Annual Report 2007*. Paris: Reporters Without Borders. Tilgjengelig fra http://www.rsf.org/article.php3?id_article=20731 [lastet ned 5. november 2008]
- Tchakounte, Alain (2006, 5. april). Procès : le DP de "L'Anecdote" de nouveau condamné. *Cameroon Tribune* [Yaoundé]. Tilgjengelig fra <http://fr.allafrica.com/stories/200604050461.html> [lastet ned 5. november 2008]
- Tchakounte, Alain (2008, 10. september). Instrument pour campagnes médiatiques. *Cameroon Tribune* [Yaoundé]. Tilgjengelig fra <http://fr.allafrica.com/stories/200809100812.html> [lastet ned 5. november 2008]
- US State Department (2008, 11. mars). *Country reports on human rights practices 2007 – Cameroon*. Washington D.C.: US State Department. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2007/100470.htm> [lastet ned 5. november 2008]

© Landinfo 2009

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.